Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
odbor sociálních služeb a sociální práce

DOPORUČENÝ POSTUP Č. 5/2020

PRO REALIZACI ULOŽENÍ PRACOVNÍ POVINNOSTI STUDENTŮM PRO POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

PODLE USNESENÍ VLÁDY ČR ZE DNE 13. BŘEZNA 2020 Č. 207,

Určeno pro: poskytovatele sociálních služeb, kraje a hlavní město Prahu, obce

Datum účinnosti: 20. 3. 2020
Datum aktualizace: 7. 5. 2020

Vypracoval: Odbor sociálních služeb a sociální práce

Úvod

Novým usnesením vlády č. 512 ze dne 4. května 2020 se s účinností od 00:00 hod. 11. května 2020 ruší bod I usnesení vlády č. 207 ze dne 13. března 2020 (viz příloha).

Tento doporučený postup popisuje aplikaci usnesení vlády č. 207 ze dne 13. března 2020, vyhlášeného pod č. 79/2020 Sb., kterým uložila k zajištění poskytování péče v zařízeních sociálních služeb po dobu platnosti nouzového stavu v souvislosti s výskytem epidemie COVID-19 na území České republiky pracovní povinnost studentům středních, vyšších odborných a vysokých škol ve vybraných oborech vzdělání.

1 Uložení pracovní povinnosti studentům pro poskytování sociálních služeb

Vláda uložila ministryni práce a sociálních věcí informovat a metodicky vést kraje a hlavní město Prahu v procesu zajišťování poskytování sociální péče. V souvislosti s tímto uložila pracovní povinnost studentům v denní formě studia vyšších odborných a vysokých škol v oborech vzdělání podle § 110 odst. 4 písm. a) a b) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a studentům středních škol v oborech vzdělání podle přílohy č. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Proto MPSV nařizuje poskytovatelům sociálních služeb, aby v případě ohrožení poskytování sociálních služeb z důvodu personálního výpadku oproti registrované organizační struktuře, jehož důsledkem je ohrožení života nebo zdraví uživatelů, informovali kraj, v jehož územním obvodu služby poskytují, a zároveň obec s rozšířenou působností, v jejímž správním obvodu je služba poskytována. Kraj si vyžádá od vysokých, vyšších odborných a středních škol ve svém územním obvodu seznam studentů, jejichž studijní zaměření odpovídá podmínkám stanoveným vládou, vhodných k výkonu pracovní povinnosti s uvedením místa jejich trvalého pobytu nebo skutečného pobytu, kontaktními údaji a označením, které studenty škola doporučuje k plnění pracovní povinnosti. Kraj po obdržení seznamu studentů škol ve svém správním obvodu poskytne (bez vyžádání) tyto seznamy krajům, v jejichž územním obvodu mají trvalé bydliště nebo skutečné bydliště, v němž se aktuálně zdržují, studenti a žáci těchto škol. Podmínkou výkonu pracovní povinnosti je zletilost studenta (dosažení věku 18 let). Studenti mohou plnit pracovní povinnost v rámci poskytování sociálních služeb v pobytové, ambulantní i terénní formě. Za výkon pracovní povinnosti náleží fyzické osobě peněžní náhrada. Kraj a hlavní město Praha na základě těchto informací zprostředkuje studenty pro jednotlivé poskytovatele sociálních služeb. O provedení kraj podá zprávu MPSV, odboru sociálních služeb a sociální práce (david.pospisil@mpsv.cz; jan.vrbicky@mpsv.cz; filip.novotny@mpsv.cz) v následující struktuře: o počtu nahlášených chybějících pracovních pozic za celý kraj, rozlišených dle druhů sociální služby dle identifikátoru sociální služby a dále o počtu studentů povolaných k výkonu pracovní činnosti s uvedením, do kterých sociálních služeb byli povoláni (dle identifikátoru sociální služby).

Tento dokument je zasílán vždy každé pondělí za předchozí týden. První seznam bude zaslán nejpozději 23. března 2020 za období 16. 3. – 22. 3. 2020.

Poslední seznam bude zaslán 11. 5. 2020.

Shrnutí postupu:

1. **Poskytovatel** sociální služby **zjistí**, že **nízký počet jeho zaměstnanců** ohrožuje zdraví nebo život klientů služby. **Nedostatek zaměstnanců musí být způsoben důsledky epidemie koronaviru**.
2. **Poskytovatel** sociální služby **informuje kraj a hlavní město Prahu, v jehož územním obvodu působí,** o počtu chybějících zaměstnanců (v rozlišení na sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách), dle podmínky v bodu 1.
3. **Kraj a hlavní město Praha si vyžádá** od vysokých, vyšších odborných a středních škol ve svém územním obvodu seznam studentů, jejichž studijní zaměření odpovídá podmínkám stanoveným vládou, v němž bude rovněž uvedeno místo jejich trvalého nebo skutečného bydliště, v němž se aktuálně zdržují, s dalšími kontaktními údaji s uvedením, které studenty doporučuje k výkonu pracovní povinnosti.
4. **Kraj a hlavní město Praha** na základě těchto informací **zprostředkuje** studenty pro jednotlivé poskytovatele sociálních služeb.
5. **Kraj a hlavní město Praha podá zprávu MPSV o:**
    a) o počtu nahlášených chybějících pracovních pozic za celý kraj, rozlišených dle druhů sociální služby dle identifikátoru sociální služby,
    b) počet studentů povolaných k výkonu pracovní činnosti s uvedením, do kterých sociálních služeb byli povoláni (dle identifikátoru sociální služby).

    Výše uvedené informace kraje a hlavní město Praha zašle na níže uvedené e-mailové adresy: filip.novotny@mpsv.cz, david.pospisil@mpsv.cz; jan.vrbicky@mpsv.cz;

Všechny vydané informace budeme průběžně aktualizovat. V případě dalších dotazů se prosím obracejte na výše uvedené kontakty.

2 Možnost zažádat MPSV o mimořádnou dotaci

Dle § 104 odst. 3 písm. c) umožňuje MPSV poskytnout mimořádnou dotaci v případě nouzových a havarijních situací. Jedním z takových případů je i současná situace, kdy vláda vyhlásila nouzový stav dle zákona č. 240/2000 Sb., krizový zákon, ve znění pozdějších předpisů, a uložila studentům vybraných oborů výkon pracovní povinnosti.

Jelikož náhradu (dle výše uvedeného) poskytuje kraj nebo hlavní město Praha, lze prostřednictvím příslušného krajského úřadu požádat MPSV o mimořádnou dotaci na zpětné proplacení vyplacených náhrad **za výkon pracovní povinnosti vykonané do 11. května 2020 00:00 hod,** a to v souladu s usnesením vlády č. 512 ze dne 4. května 2020, které s účinností od 00:00 hod. 11. května 2020 ruší bod I usnesení vlády č. 207 ze dne 13. března 2020. Obsahem zrušeného bodu I bylo stanovení pracovní povinnosti studentům středních, vyšších odborných a vysokých škol ve vybraných oborech vzdělání na určité období nouzového stavu.

Žádost nemá žádný předepsaný formulář a nepodává se prostřednictvím aplikace OKposkytovatel. V těchto případech postačí písemná žádost krajského úřadu nebo Magistrátu hlavního města Prahy (Mgr. David Pospíšil, ředitel odboru sociálních služeb a sociální práce, MPSV ČR, Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2) zaslaná elektronicky do datové schránky. Pro urychlení komunikace zasílejte žádost i na e- mail: david.pospisil@mpsv.cz.

V žádosti uveďte jmenný seznam studentů, kteří byli povoláni k výkonu pracovní povinnosti, počet odpracovaných hodin a výši vyplacené peněžité náhrady.

Pokud dochází k poskytování peněžité náhrady na měsíční bázi, zašlete žádost o mimořádnou dotaci vždy do 15. dne následujícího kalendářního měsíce.

V případě dalších dotazů se můžete obrátit na:

- Mgr. David Pospíšil – ředitel odboru sociálních služeb a sociální práce, (david.pospisil@mpsv.cz, +420 221 92 2014),
- Ing. Martina Borošová – vedoucí oddělení koncepce financování sociálních služeb, (martina.borosova@mpsv.cz, +420 221 92 2835).

3 Právní souvislosti

1) **Pro účely zákona č. 240/2000 Sb., krizový zákon, ve znění pozdějších předpisů, se rozumí:**
   a. pracovní povinnost fyzické osoby vykonávat po nezbytně nutnou dobu určenou práci, která je nutná pro řešení krizové situace, a kterou je tato osoba povinna konat v místě určeném orgánem krizového řízení, [§ 2 písm. d)],
   b. pracovní výpomocí povinnost fyzických osob vykonávat jednorázové a mimořádné úkoly nezbytné pro řešení krizové situace, které jsou povinny konat v místě určeném orgánem krizového řízení, [§ 2 písm. e)].

2) Vláda je oprávněna v době trvání nouzového stavu na nezbytně nutnou dobu a v nezbytně nutném rozsahu nařídit **ukládání pracovní povinnosti, pracovní výpomoci nebo povinnosti poskytnout věcné prostředky [§ 6 odst. 1 písm. c)].**

3) Hejtman je oprávněn nařídit **pracovní povinnost, pracovní výpomoc nebo poskytnutí věcného prostředku pro řešení krizové situace [§ 31 odst. 5].**

4) **Výkon uložené pracovní povinnosti a pracovní výpomoci se považuje za jiný úkon v obecném zájmu [§ 29 odst. 6]:**

   § 200
   ***Zaměstnanci od zaměstnavatele přísluší pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu k výkonu** veřejných funkcí, občanských povinností a **jiných úkonů v obecném zájmu, pokud tuto činnost nelze provést mimo pracovní dobu. Náhrada mzdy nebo platu od zaměstnavatele v těchto případech nepřísluší**, není-li dále v tomto zákoně stanoveno jinak, nebo není-li dohodnuto nebo vnitřním předpisem stanoveno jinak. Zvláštní právní předpisy upravující překážky v práci z důvodu obecného zájmu tím nejsou dotčeny.*

§ 203 Jiné úkony v obecném zájmu

(1) Jiné úkony v obecném zájmu stanoví tento zákon nebo zvláštní zákon.

5) **Fyzická osoba je v době krizového stavu povinna:**
   a. uposlechnout výzvy oprávněných orgánů krizového řízení k zaevidování na stanoveném místě z důvodu uložení pracovní povinnosti nebo pracovní výpomoci [§ 31 odst. 3 písm. a)],
   b. vykonávat uloženou pracovní povinnost nebo pracovní výpomoc [§ 31 odst. 3 písm. d)].

6) **Obsah, rozsah a místo prací v rámci pracovní povinnosti v době nouzového stavu a stavu ohrožení státu stanoví fyzické osobě hejtman pracovním příkazem.** Pracovní příkaz obsahuje jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a bydliště, den a místo nástupu pracovní povinnosti, druh práce, předpokládanou délku plnění povinnosti, poučení a označení orgánu, který pracovní příkaz vydal [§ 31 odst. 5].

7) Za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcného prostředku, **vykonání pracovní povinnosti nebo pracovní výpomoci náleží právnické nebo fyzické osobě peněžní náhrada. Peněžní náhradu je povinen vyplatit orgán krizového řízení**, který o omezení práva nebo uložení povinnosti rozhodl. Peněžní náhradu lze poskytnout po vzájemné dohodě též za poskytnutí dobrovolné pomoci. Peněžní náhrada se vyplácí do 6 měsíců od ukončení nebo zrušení krizového stavu, v jehož důsledku vznikl nárok na peněžní náhradu podle tohoto odstavce [§ 35 odst. 1].

8) **Jde-li o vykonání pracovní povinnosti, pracovní výpomoci nebo dobrovolné pomoci,** u nichž nelze určit výši náhrady dohodou nebo postupem podle občanského zákoníku, stanoví se náhrada ve výši, která odpovídá obvyklé mzdě za stejné či podobné práce. Při stanovení náhrady za poskytnutí věcného prostředku se vychází z výše nákladů vzniklých povinnému a z obvykle požadované náhrady za použití stejného nebo obdobného věcného prostředku v době jeho poskytnutí [§ 35 odst. 3].

9) **Náhrada škody či újmy** na zdraví vzniklé při výkonu uložené pracovní povinnosti, pracovní výpomoci nebo dobrovolné pomoci vykonané v rámci organizované činnosti se poskytuje podle ustanovení občanského zákoníku o odpovědnosti za škodu na zdraví v některých zvláštních případech, pokud mu již nevznikl nárok na dávku úrazového pojištění podle zvláštního právního předpisu [§ 36 odst. 3].

Kontakty:

- V případě dotazů ve shora uvedené věci se můžete obrátit na PhDr. Filipa Novotného (filip.novotny@mpsv.cz, +420 221 92 2572).
- V případě dotazů ohledně výkonu činností sociální práce v území se můžete obracet na metodickou podporu:

- Mgr. Alžběta Šůstková – sociální práce, sociální kuratela (alzbeta.sustkova@mpsv.cz, +420 221 92 2173)
- Mgr. Ilona Kolářová – sociální práce s výjimkou sociální kurately (ilona.kolarova@mpsv.cz, +420 221 92 2443)

4 Nejčastěji kladené otázky a odpovědi

1. ***Může být zapojení studentů podle usnesení vlády č. 207 dobrovolné?***

   Ano. Vláda ČR studentům denní formy studia VOŠ a VŠ podle § 110 odst. 4 zákona o sociálních službách a žákům středních škol v oborech podle přílohy č. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, usnesením ze dne 13. března 2020 č. 207 uložila pracovní povinnost, to však nevylučuje, aby student vykonával tuto povinnost dobrovolně na základě dohody s orgánem krizového řízení, za což mu lze poskytnout (po vzájemné dohodě) peněžní náhradu.

2. ***Je možné, aby si poskytovatel sociálních služeb sjednal se studentem či dobrovolníkem dohodu o provedení práce nebo dohodu o pracovní činnosti?***

   Ano. Nejedná se však o režim nouzového stavu dle podmínek zákona č. 240/2000 Sb., krizový zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „krizový zákon“). Je to individuální možnost samotného poskytovatele sociálních služeb a student musí splňovat kvalifikační požadavky podle zákona o sociálních službách, pokud bude vykonávat činnosti kvalifikovaného personálu (sociální pracovník/pracovník v sociálních službách).

   Je také možné, aby si poskytovatel sjednal dobrovolnickou činnost podle zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě, ve znění pozdějších předpisů, ale v těchto případech se opět nejedná o proces v režimu krizového zákona. Dle zákona o dobrovolnické službě nenáleží dobrovolníkům finanční odměna (viz § 1 odst. 1 zákona o dobrovolnické službě).

   Na úhradu výše vzniklých nákladů v těchto případech nelze požádat o mimořádnou dotaci MPSV dle § 104 odst. 3 písm. c) zákona o sociálních službách.

3. ***Co znamená „nedostatek zaměstnanců musí být způsoben důsledky epidemie koronaviru“?***

   Znamená to úbytek zaměstnanců zejména z důvodu povinné karantény za podmínek stanovených usnesením vlády ze dne 13. března 2020 č. 209, tj. návrat zaměstnance z tzv. rizikové země (Čína, Jižní Korea, Írán, Itálie, Španělsko, Rakousko, Německo, Švýcarsko, Švédsko, Nizozemsko, Belgie, Velká Británie, Norsko, Dánsko a Francie; aktuální seznam zemí najdete na webu Ministerstva zdravotnictví), z důvodu uvalení karantény na zaměstnance, kteří jsou nakaženi koronavirem, nebo z důvodu zajišťování péče o nezletilé děti školou povinné, kterou nelze vzhledem k uzavření škol zajistit jinak.

   Další případem je skutečnost, že se objem práce natolik zvýšil, že současný personál nestačí poskytovat služby pro klienty, nejčastěji toto může nastat u pečovatelských služeb, které i když poskytují redukované základní činnosti, tak nestačí např. rozvážet stravu. Nicméně i zde se jedná o situace, které nastaly z důvodu pandemie koronaviru.

4. ***Jedná se o pracovněprávní vztah, jestliže je studentovi přikázán výkon pracovní povinnosti u poskytovatele sociálních služeb?***

   Ne. Podle § 29 odst. 6 krizového zákona se výkon uložené pracovní povinnosti považuje za jiný úkon v obecném zájmu. S takovým studentem tedy nelze sjednat pracovní smlouvu ani dohodu o pracovní činnosti nebo dohodu o provedení práce.

5. ***Je studentovi za výkon pracovní povinnosti vyplácena mzda/plat poskytovatelem sociálních služeb?***

   Ne. Studentovi náleží peněžní náhrada (nejedná se o mzdu/plat), kterou je povinen vyplatit orgán krizového řízení do 6 měsíců od ukončení nouzového stavu. Předmětem náhrady jsou i uznatelné náklady vzniklé při plnění pracovní povinnosti (např. jízdné). Na tyto náklady je možné žádat dotaci.

6. ***Kdo určí obsah, rozsah a místo výkonu pracovní činnosti?***

   Pokud se orgán krizového řízení (kraj/Hlavní město Praha) se studentem nedohodne na dobrovolném výkonu pracovní povinnosti, obsah, rozsah a místo prací v rámci pracovní povinnosti v době nouzového stavu stanoví hejtman/primátor Hlavního města Prahy pracovním příkazem (§ 31 odst. 5 krizového zákona).

7. ***Jaké podmínky musí student splňovat, aby mu mohl být přikázán výkon pracovní povinnosti?***

   Student musí splňovat dvě podmínky. První podmínkou je plná svéprávnost (věk nejméně 18 let), druhou zdravotní způsobilost. Tuto podmínku student nemusí dokládat, neboť se má za to, že je splněna, neprokáže-li opak. Je však praktické tázat se studentů, zda byli v rizikových oblastech, zda mají zdravotní potíže, a někdo z blízkých osob, s nimiž přišli do styku, je v karanténě či je pozitivní na tuto nákazu, zda nepečují o osobu blízkou, případně na další závažné skutečnosti, které by mohli ohrozit výkon pracovní povinnosti. Výjimky z výkonu pracovní povinnosti stanoví § 32 krizového zákona, např. osoby invalidní ve třetím stupni, poslanci a senátoři Parlamentu České republiky a členové vlády a dále osoby, které by tím vystavily vážnému ohrožení sebe nebo osoby blízké. Z výše uvedeného je zřejmé, že uložení pracovní povinnosti, musí být vždy individuálně posouzeno.

8. ***Je potřeba zdravotní prohlídka, před nástupem k výkonu pracovní povinnosti?***

   Ne. Podle bodu I. 1. písm. b) usnesení vlády ČR ze dne 15. března 2020 č. 214 o přijetí krizového opatření lze po dobu trvání nouzového stavu vyhlášeného usnesením vlády č. 194 ze dne 12. března 2020 u zaměstnanců, jejichž pracovně právní vztah vznikne ode dne vyhlášení tohoto opatření, nahradit čestným prohlášením, který je ke stažení ZDE (pdf) a ZDE (doc)] posouzení zdravotní způsobilosti osoby ucházející se o zaměstnání dle zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů.

9. ***Je potřeba očkování na hepatitidu typu B před nástupem k výkonu pracovní povinnosti?***

   Podle Ministerstva zdravotnictví zákon v § 46 odst. 1 říká: "*prováděcím právním předpisem stanovené fyzické osoby a fyzické osoby, které mají být zařazeny na pracoviště s vyšším rizikem vzniku infekčních onemocnění, jsou povinny podrobit se ve stanoveném rozsahu stanovenému druhu zvláštního očkování.*" A vyhláška pak: "*Očkování se provede aplikací tří dávek očkovací látky u fyzických osob, které pracují…*" To znamená, že stačí zahájit očkování s tím, že se postupně doočkují.

10. ***Je potřeba očkování na hepatitidu typu B?***

    Ano. Podle stanoviska Ministerstva zdravotnictví povolaní studenti mají být očkovaní potud, pokud "**pracují na pracovištích** uvedených v § 16 odst. 1 vyhlášky (domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy se zvláštním režimem a azylové domy), **pokud jsou činní při vyšetřování a ošetřování fyzických osob, o něž mají pečovat"** nebo **"manipulují … v zařízeních sociálních služeb s nebezpečným odpadem"** (nebo poskytují ambulantní sociální služby, ale o ty tu patrně nejde). Vyhláška ani zákon neříká nic o tom, že tam musí být pracovněprávní vztah, mluví o osobách, které někde něco dělají, takže máme za to, že ten právní vztah není rozhodný, rozhodné je to, jestli vykonávají vyjmenovanou činnost - což nemusí vždy nastat, jistě je možné, aby v daných zařízeních dělali něco jiného (je to o tom, na jakou práci je přiřadí). V této souvislosti upozorňujeme, že podle § 9 odst. 1 písm. f) zvláštní očkování proti virové hepatitidě B se provádí i u vyjmenovaných studentů („studují na lékařské fakultě nebo zdravotnické škole, a u studujících připravovaných na jiných vysokých školách, než jsou lékařské fakulty, pro činnosti ve zdravotnických zařízeních při vyšetřování a ošetřování nemocných, u studujících na středních a vyšších odborných sociálních školách připravovaných pro činnosti v zařízeních sociálních služeb při vyšetřování a ošetřování fyzických osob přijatých do těchto zařízení“).

11. ***Musí poskytovatel sociálních služeb uzavřít pojistku pro případ, že u něj student vykonává nařízenou pracovní povinnost?***

    Ne. Poskytovatel sociálních služeb v tomto případě neodpovídá za škodu způsobenou studentem vykonávajícím pracovní povinnost, ani za úraz.

12. ***Na který kraj se má obrátit poskytovatel sociálních služeb, který poskytuje sociální služby v jiném kraji (např. Ústeckém), než sídlí jeho zřizovatel (např. Praha)?***

    V tomto případě se má poskytovatel sociálních služeb obrátit na kraj, na jehož území sociální služby fakticky poskytuje.

13. ***Kdo odpovídá za škodu vzniklou v souvislosti s přikázaným výkonem pracovní povinnosti?***

    Za škodu způsobenou v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními odpovídá podle § 36 krizového zákona stát.

14. ***Musí poskytovatel sociálních služeb hlásit registrujícímu orgánu změnu registračních údajů podle § 82 zákona o sociálních službách?***

    Ne. Výkon pracovní povinnosti z titulu příkazu je dočasný, vyplývající z vyhlášeného nouzového stavu, mezi poskytovatelem sociálních služeb a studentem nevzniká pracovněprávní vztah, tj. chybí vůle poskytovatele sociálních služeb zajišťovat službu konkrétní osobou na smluvním základě v pracovněprávním vztahu. Rovněž je třeba vzít na vědomí, že student vykonávající pracovní povinnost na základě příkazu v zásadě nesplňuje podmínku odborné způsobilosti

15. ***Může hejtman/primátor Hlavního města Prahy přikázat studentovi výkon pracovní činnosti spočívající v jiné činnosti, než odpovídá povolání, na nějž se v rámci studia připravuje?***

Ano. Hejtman/primátor Hlavního města Prahy může přikázat studentovi oboru podle § 110 odst. 4 zákona o sociálních službách, aby vykonával činnosti pracovníka v sociálních službách, a žákům středních škol v oborech podle přílohy č. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, aby zajišťovali jiné činnosti potřebné pro chod sociální služby, např. prádelnu. Za účelem výkonu těchto jiných činností však doporučujeme využít dobrovolníky mimo režim usnesení vlády č. 207. Na závěr upozorňujeme, že studentům a žákům výše uvedených oborů studia/vzdělávání nelze přikázat výkon pracovní povinnosti spočívající ve výkonu činností zdravotnického nelékařského pracovníka (např. zdravotní sestry).

16. ***Ve kterých případech může student výkon pracovní činnosti odmítnout?***

Výjimky z přikázané pracovní povinnosti stanoví § 32 krizového zákona. Pracovní povinnost nelze uložit fyzickým osobám, které požívají výsady a imunity podle mezinárodního práva (pracovní povinnost ostatním cizincům lze uložit, pokud mezinárodní smlouva schválená Parlamentem České republiky a vyhlášená ve Sbírce zákonů nebo ve Sbírce mezinárodních smluv nestanoví jinak)

<u>Od pracovní povinnosti jsou osvobozeny:</u>

- osoby ve věku do 18 let a od 62 let,
- osoby zdravotně nezpůsobilé k výkonu požadovaných druhů práce (tj. prokáže-li student potvrzením od lékaře s odůvodněním svou pracovní neschopnost pro požadovaný druh práce),
- osoby invalidní ve třetím stupni,

- osoby, které by tím vystavily vážnému ohrožení sebe nebo osoby blízké (z důvodu pracovní neschopnosti nebo v případě poslání do sociální služby, v níž je vyhlášena karanténa, a nejsou dostupné ochranné prostředky),
- zaměstnanci subjektu kritické infrastruktury, kteří se podílejí na zajištění funkce prvku kritické infrastruktury,
- ženy a osamělí muži pečující o dítě do 15 let věku,
- těhotné ženy,
- ženy do konce třetího měsíce po porodu, jestliže se dítě narodilo mrtvé, zemřelo anebo žena o něj nepečuje.

Plnění pracovní povinnosti může student/žák odmítnout, pokud by jejich plněním ohrozil život nebo zdraví vlastní nebo jiných osob anebo pokud jsou povinnosti jemu ukládané v rozporu se zákonem.

Orgán krizového řízení může osvobodit od pracovní povinnosti také osoby, kterým by v tom bránila důležitá okolnost, jejíž opominutí by mohlo vést k hrožení života, zdraví nebo majetku. Závažnost důležité okolnosti posuzuje orgán krizového řízení.

Osoby osvobozené od pracovní povinnosti mohou poskytnout dobrovolnou pomoc.

17. Je možné, aby student pokračoval v poskytování pomoci dobrovolně i po zrušení usnesení vlády č. 207 ukládajícího pracovní povinnost?

Dnem 11. května 2020 00:00 hod se ruší pracovní povinnost a tím končí povinnost studenta plnit práci, která mu byla přikázána. Vzhledem k tomu nelze tedy ani žádat o mimořádnou dotaci MPSV dle § 104 odst. 3 písm. c) zákona o sociálních službách.

Se studentem je samozřejmě možné dohodnout se na spolupráci v rámci soukromoprávního vztahu. Forma a obsah záleží na dvoustranné dohodě zaměstnavatele a studenta.

Příloha:

USNESENÍ
VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

ze dne 4. května 2020 č. 512

o zrušení krizového opatření

Vláda s účinností ode dne 11. května 2020 od 00:00 hod.

zrušuje

1. usnesení vlády ze dne 9. dubna 2020 č. 404, vyhlášené pod č. 158/2020 Sb., kterým uložila k zajištění poskytování zdravotních služeb poskytovateli zdravotních služeb a k zajištění činnosti orgánů ochrany veřejného zdraví po dobu platnosti nouzového stavu v souvislosti s výskytem epidemie COVID-19 na území České republiky pracovní povinnost žákům a studentům a některé další povinnosti,

2. bod I usnesení vlády ze dne 13. března 2020 č. 207, vyhlášeného pod č. 79/2020 Sb., kterým uložila k zajištění poskytování péče v zařízeních sociálních služeb po dobu platnosti nouzového stavu v souvislosti s výskytem epidemie COVID-19 na území České republiky pracovní povinnost studentům středních, vyšších odborných a vysokých škol ve vybraných oborech vzdělání.

Andrej Babiš, v. r.
předseda vlády